

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

О.А. Карлова

**Програма та робоча програма
навчальної дисципліни**

«Менеджмент в міському господарстві»

(для студентів 4, 5 курсів денної і заочної форм навчання
освітньо – кваліфікаційного рівня бакалавр,
за напрямом підготовки 6. 030601 – “Менеджмент”, спец. 7.050201 -
“Менеджмент організацій”, спеціалізації „Менеджмент організацій міського
господарства”)

Харків, ХНАМГ - 2009

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент в міському господарстві» (для студентів 4, 5 курсу денної та заочної форм навчання, освітньо – кваліфікаційного рівня бакалавр, за напрямом підготовки 6.030601 – “Менеджмент”, спец. 7.050201 – «Менеджмент організацій», спеціалізації „Менеджмент організацій міського господарства). / Укл. О.А.Карлова:– Харків: ХНАМГ, 2009. – с.24

Укладач: доц., к.е.н., О.А. Карлова

Рецензент: проф., к.е.н., Є.М.Кайлюк

Схвалено кафедрою менеджменту і маркетингу в міському господарстві
Протокол № 1 від 29.08.2008 р.

Зміст

	Стор.
Вступ	4
1. Програма навчальної дисципліни	6
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	6
1.2 Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	7
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	8
1.4. Рекомендована основна навчальна література	8
1.5. Анотації дисципліни	9
2. Робоча програма навчальної дисципліни	11
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи	11
2.2. Зміст дисципліни	12
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями	16
2.2.2. План лекційного курсу	16
2.2.3. План практичних (семінарських) занять	17
2.2.4. План лабораторних робіт	18
2.2.5. Індивідуальне завдання (ІНДЗ)	18
2.3. Самостійна робота студентів	18
2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту	18
2.5. Інформаційно-методичне забезпечення	23

ВСТУП

Згідно з навчальним планом студенти спеціальності 7.050201 – «Менеджмент організацій», спеціалізації «Менеджмент організацій міського господарства» факультет менеджменту та факультет заочного навчання, вивчають дисципліну «Менеджмент в міському господарстві». Ця дисципліна належить до спеціалізовано-управлінських за вибором вузу і має на меті озброїти майбутніх спеціалістів сучасними знаннями з організації системи життєзабезпечення міста, зокрема знайомить студентів з соціальною інфраструктурою сучасного міста, технологією та організацією виробництва основних галузей житлово-комунального господарства. Система життєзабезпечення міста дозволяє виявити загальні тенденції соціального розвитку сучасного міста, організації виробництва в міському господарстві в нових ринкових умовах, розвинути творчий підхід студентів до вивчення теоретичних питань.

Предмет дисципліни: управління загальними складовими міського господарства.

- ОКХ СВО ХНАМГ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра за спеціальністю 7.050201 - „Менеджмент організацій”, спеціалізації „Менеджмент організацій міського господарства, напряму підготовки 6. 030601 – “Менеджмент”, 2007 р.

- ОПП СВО ХНАМГ «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальністю 7.050201 - „Менеджмент організацій”, спеціалізації „Менеджмент організацій міського господарства, напряму підготовки 6. 030601 – “Менеджмент”, 2007 р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра за спеціальністю 7.050201 - „Менеджмент організацій”, спеціалізації „Менеджмент організацій міського господарства, напряму підготовки 6. 030601 – “Менеджмент”, 2007 р.

Програма навчальної дисципліни «Менеджмент в міському господарстві» схвалена кафедрою Менеджменту і маркетингу в міському господарстві

протокол № 1 від 29.08.2008 р. та Вченою радою факультету Менеджменту протокол № 1 від 29.08.2008 р.

Вивчення дисципліни проводиться в органічному зв'язку з такими предметами навчального плану, як системи життєзабезпечення міста, організація міського господарства.

Структура і зміст предмету дозволяють студентам ознайомитися з принципами організації системи життєзабезпечення міста, методами раціонального формування соціальної та інженерної інфраструктури міста, способами оперативного управління основним та допоміжним виробництвом.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета вивчення: - формування системного мислення та комплексу спеціальних знань і вмінь з управління функціональними підсистемами та елементами внутрішнього середовища організацій на всіх стадіях їх життєвого циклу.

Предмет вивчення у дисципліні інтегрована сукупність управлінських відносин у підсистемах організацій міського господарства, їх стосунки із зовнішнім середовищем.

Завдання дисципліни – формування у студентів знань, необхідних для вирішення фахових питань. Опанування предметом “ Менеджмент в міському господарстві” значно розширює життєві можливості спеціалістів:

- формує економічну і правову культуру, завдяки чому вони можуть швидше адаптуватися в умовах ринкової економіки;

- надає інформацію про стан підприємств міського господарства;

- надає спеціальні знання і прививає навички з організації виробництва й менеджменту, функціонального управління підрозділами підприємств;

- вчить управляти соціально-психологічною підсистемою;

- навчає аналізувати і оцінювати ефективність управлінських та організаційних рішень;

- сприяє формуванню самодостатньої та соціально адаптованої у зовнішніх умовах особистості.

Навчальна дисципліна «Менеджмент в міському господарстві» належить до циклу вибіркових дисциплін за напрямом підготовки 6.030601 – “Менеджмент”, спец. 7.050201 - “Менеджмент організацій”, спеціалізації „Менеджмент організацій міського господарства”.

Таблиця 1.1 – Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Система життєзабезпечення міст-2	Маркетинг послуг
Організація виробництва в міському господарстві	Менеджмент організацій

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль1. Менеджмент в міському господарстві 4/144

ЗМ 1.1. Міське господарство як складова системи життєзабезпечення (1 / 36).

Навчальні елементи

1. Зміст, предмет і задачі курсу
2. Основні терміни та поняття курсу
3. Місце і роль ЖКГ в системі життєзабезпечення
4. Основи місцевого самоврядування
5. Галузеве забарвлення менеджменту міського господарства
6. Менеджмент житлового господарства

ЗМ 1.2. Менеджмент систем життєзабезпечення міста (1,5 / 54)

Навчальні елементи

1. Менеджмент міського електричного транспорту
2. Менеджмент водопостачання та водовідведення
3. Менеджмент теплопостачання
4. Менеджмент газопостачання

ЗМ 1.3. Менеджмент комунальних послуг (1,5 / 54)

Навчальні елементи

1. Менеджмент санітарної очистки
2. Менеджмент зеленого господарства
3. Менеджмент шляхового господарства
4. Менеджмент комунально-побутового обслуговування

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання	Сфери діяльності	Функції діяльності у виробничій сфері
Знати основні методи організації міського господарства в умовах конкуренції.	виробнича	організаційна, технічна, виконавська
Вміти досліджувати та аналізувати організаційні можливості підприємства, його галузеві особливості, визначати оптимальність організації виробничих процесів	виробнича	організаційна, технічна, виконавська

1.4. Рекомендована навчальна література

Основна література

1. Карлова О.А. Менеджмент міського господарства. Навч. посібник. – Х.:ХНАМГ, 2008.– 266 с.
2. Карлова О.А. Організація виробництва на підприємствах міського господарства. Навч. посібник. Харків. ХНАМГ. 2006 - 385 с.
3. Карлова О.А.Технологія виробництва в міському господарстві. Навч. посібник. Харків, ХНАМГ, 2005, 156 с.
4. Карлова О.А.Менеджмент в міському господарстві: Конспект лекцій. - Харків, ХНАМГ, 2008. - 71 с.

Додаткова література

1. Економіка міського господарства: Навч. пос. / За ред. Т.П. Юр'євої. — Х.: ХДАМГ, 2002. — 672 с.

2. Кравченко В. В., Пітцик М. В. Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні (основи муніципального права): Навч. посібник.—К.: Арарат-Центр, 2001.— 176 с.

3. Економіка міст. Під ред. Макухи В. Київ. ОСНОВИ. 1997. 243 с.

Методичне забезпечення

1. Карлова О.А., Бондаренко О.В. Методичні вказівки до самостійної роботи, практичних занять, виконання розрахунково-графічної роботи та контролю знань з дисципліни «Менеджмент в міському господарстві» (для студ. 4 курсу денної і 5 курсу заочної форм навчання спец. 6.050200 – «Менеджмент організацій»). - Харків, ХНАМГ, 2008. – 100 стор.

1.5. Анотації дисципліни

Анотація програми навчальної дисципліни

Менеджмент в міському господарстві

Мета: формування комплексу спеціальних знань і вмінь з управління функціональними підсистемами та елементами внутрішнього середовища організацій.

Предмет: сукупність управлінських відносин у підсистемах організацій міського господарства.

Модуль 1. Менеджмент в міському господарстві 4/144

ЗМ 1.1. Міське господарство як складова системи життєзабезпечення 1/36

ЗМ 1.2. Менеджмент систем життєзабезпечення міста 1,5/54

ЗМ 1.3. Менеджмент комунальних послуг 1,5/54

Аннотация программы учебной дисциплины

Цель: формирование комплекса специальных знаний и умений по управлению функциональными подсистемами и элементами внутренней среды организации.

Предмет : совокупность управленческих отношений в подсистемах организаций городского хозяйства.

Модуль 1. Менеджмент в городском хозяйстве (4/144)

Содержательный модуль (СМ):

СМ 1.1 Городское хозяйство как составляющая системы жизнеобеспечения 1/36

СМ 1.2. Менеджмент системы жизнеобеспечения города 1,5/54

СМ 1.3. Менеджмент коммунальных услуг 1,5/54

The summary of the program of the subject matter

Management of public utilities

Purpose: forming of complex of the special knowledges and abilities is from a management functional subsystems and elements of internal environment of organizations.

Object: an aggregate of administrative relations is in the subsystems of organizations of city economy.

Module 1. Management in a city economy 4/144

ZM 1.1. City economy as constituent of the system of life-support 1/36

ZM 1.2. Management of the systems of life-support of city 1,5/54

ZM 1.3. Management of public utilities 1,5/54

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Таблиця 2.1 – Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка бакалавра	Напрямок, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4 Модулів – 1 Змістових модулів – 3 Кур. робота Загальна кількість годин – 144	Напрямок: 6. 030601 – “Менеджмент”, Спеціальність: 7.050201 – „Менеджмент організацій”, спеціалізація „Менеджмент організацій міського господарства”. Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни – за вибором Рік підготовки: 2-й Семестр: 8-й Лекції – 15 год. Практичні – 30 год. Самостійна робота – 99 год. Вид підсумкового контролю: 3 семестр - іспит

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 44 % до 56 %.

Таблиця 2.2 – Розподіл обсягу навчальної роботи студента (заочна форма навчання)

Призначення: підготовка бакалавра	Напрямок, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3,0 Модулів – 1 Змістових модулів – 3, Кур. робота Загальна кількість годин – 144	Напрямок: 6. 030601 – “Менеджмент”, Спеціальність: 7.050201 – „Менеджмент організацій”, спеціалізація „Менеджмент організацій міського господарства”. Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни – за вибором Рік підготовки: 5-й Семестр: 8-й Лекції – 6 год. Практичні – 4 год. Самостійна робота – 99 год. Вид підсумкового контролю: 5 семестр - іспит

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 13 % до 87 %.

Таблиця 2.3 – Структура навчальної дисципліни

Спеціальність, спеціалізація, (шифр, аббревіатура)	Всього кредит/ /годин	Семестр	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб	КП/КР	РГР		
6. 030601 “Менеджмент”, 7.050 201 „Менеджмент організацій”, „Менеджмент організацій міського господарства”.	4/144	8	45	15	30	-	99		-	20	8	
6. 030601 – “Менеджмент”, 7.050201 – „Менеджмент організацій”, „Менеджмент організацій міського господарства”.	4/144	9	12	8	4		132			20	9	

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Зміст дисципліни

ЗМ 1.1. Міське господарство як складова системи життєзабезпечення

ECTS – 1,5, годин - 54

Тема 1. Зміст і основні поняття курсу

Організаційно-методичні особливості освоєння курсу. Цілі, основні принципи і задачі “Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2002-2005 роки та на період до 2010 року (Постанова Кабінету

Міністрів України від 14.02.2002 року № 9). Напрямки забезпечення беззбиткового функціонування підприємств ЖКГ.

Тема 2. Місце і роль ЖКГ в системі життєзабезпечення міста

Поняття життєзабезпечення міста. Характеристика інфраструктури ЖКГ. Історія розвитку міст та процес урбанізації. Основні фактори утворення та розвитку міст. Спосіб і якість життя населення. Глобалізація економіки. Стратегія економічної політики України.

Тема 3. Основи місцевого самоврядування

Історичні етапи розвитку місцевого самоврядування. Конституційні основи й засади місцевого самоврядування. Європейська Хартія місцевого самоврядування. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні".

Організаційно-правові форми здійснення місцевого самоврядування. Структура, функції і задачі виконкомів Рад народних депутатів різних рівнів.

Територіальна громада — основний елемент системи місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення.

Тема 4. Галузеві особливості менеджменту підприємств міського господарства

Суб'єкт та об'єкт управління, взаємозв'язок та взаємозалежність внутрішніх елементів і факторів зовнішнього середовища підприємств міського господарства. Галузеві особливості організації виробничо-експлуатаційної діяльності. Організаційно-правові форми управління підприємствами ЖКГ. Організація управління комунальним майном та нерухомістю.

Тема 5. Менеджмент житлового господарства

Організаційно-правові основи управління житловим господарством. Організація управління технічним обслуговуванням, поточним утриманням та ремонтом житлових будівель. Структура управління житловим господарством міста.

Управління фінансово-економічною підсистемою. Система контролю і звітності за якістю утримання житлового фонду. Удосконалення існуючого менеджменту: приватне управління та утримання житла, служба єдиного

замовника, акціонерні товариства, об'єднання співласників приватизованих житлових будівель тощо.

ЗМ 1.2. Менеджмент систем життєзабезпечення міста

ECTS – 1,5, годин - 54

Тема 6. Менеджмент міського електричного транспорту

Організація перевезень пасажирів. Організація управління трамвайними та тролейбусними депо. Організація диспетчеризації виробничих та управлінських процесів. Специфіка менеджменту на кожній стадії життєвого циклу.

Управління фінансово-економічною підсистемою, основними фондами, поточними витратами, доходами і прибутками. Удосконалення існуючого менеджменту міського електротранспорту.

Тема 7. Менеджмент водопостачання та водовідведення

Водні ресурси, як об'єкт менеджменту. Специфіка операційного менеджменту на кожній стадії життєвого циклу очистки стоків, обробки осадів стічних вод та ТПВ.

Особливості функціонального управління. Управління фінансово-економічною підсистемою, поточними витратами, доходами і прибутками. Стимулювання ресурсозбереження.

Тема 8. Менеджмент теплопостачання та газопостачання

Особливості підприємств теплоенергетики як суб'єктів енергоринку. Основні підсистеми: організаційна, технічна, технологічна, соціально-економічна. Оргструктура підприємства теплових мереж міста. Специфіка менеджменту на кожній стадії життєвого циклу.

Управління газовим господарством як соціально-економічною системою. Основні підсистеми: організаційна, технічна, технологічна, соціально-економічна. Специфіка менеджменту на кожній стадії життєвого циклу.

Особливості функціонального управління. Зміни, адаптація, інтеграція, реорганізація, реструктуризація, санація та банкрутство.

Менеджмент комунальних послуг

Тема 9. Менеджмент зовнішнього благоустрою міст

Організація управління будівництвом та експлуатацією міських доріг. Дорожні експлуатаційні управління. Гараж дорожніх машин і механізмів. Основні підсистеми: організаційна, технічна, технологічна, соціально-економічна, фінансова, матеріально-технічна. Специфіка менеджменту на кожній стадії життєвого циклу.

Маркетингова діяльність. Ринок продукції або послуг, ринок споживачів. Моніторинг конкурентів. Удосконалення існуючого менеджменту.

Тема 10. Менеджмент зеленого господарства

Організація управління міським зеленим господарством. Основні підсистеми: організаційна, технічна, технологічна, соціально-економічна. Специфіка менеджменту комплексного озеленення міст.

Особливості функціонального управління. Виробнича програма. Ефективність використання виробничих потужностей та основних фондів. Управління фінансово-економічною підсистемою, витратами, оборотними коштами, персоналом, продуктивністю.

Тема 11. Менеджмент готельного господарства

Класифікація готелів. Організаційна структура управління. Основні підсистеми: організаційна, технічна, технологічна, соціально-економічна. Оснащення та обладнання готелів. Нормативи оснащення готелю. Організація послуг.

Особливості функціонального управління. Удосконалення існуючого менеджменту.

Тема 12. Менеджмент комунально-побутового обслуговування

Задачі, функції, організаційна структура підприємств і організацій побутового обслуговування населення. Специфіка менеджменту. Особливості управління фінансово-економічною підсистемою. Маркетинг послуг. Мотивація поведінки споживачів. Паблік Рілешнз (PR) у маркетингу. Сервісне обслуговування, виставки, презентації, реклама. Реалізація комерційної функції.

2.2.1 Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього кредит/ /годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Менеджмент в міському господарстві	4/144	15	30	-	99
ЗМ 1.1. Міське господарство як складова системи життєзабезпечення	1/36	6	10	-	20
ЗМ 1.2. Менеджмент систем життєзабезпечення міста	1,5/54	6	10	-	38
ЗМ 1.3. Менеджмент комунальних послуг	1,5/54	3	10	-	41

Таблиця 2.4 – Розподіл часу за модулями і змістовними модулями для студентів заочної форми навчання

Модулі (семестри) та змістовні модулі	Всього кредит/ /годин	Форми навчальної роботи, годин			
		Лекц.	Прак.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Менеджмент в міському господарстві	4/144	8	4		132
ЗМ 1.1. Міське господарство як складова системи життєзабезпечення	1/36	3	0		34
ЗМ 1.2. Менеджмент систем життєзабезпечення міста	1,5/54	2	2		49
ЗМ 1.3. Менеджмент комунальних послуг	1,5/54	3	2		49

2.2.2. План лекційного курсу

Таблиця 2.5 – План лекційного курсу з навчальної дисципліни

№	Зміст	Кількість годин	
		МОМГ	
		Денне навчання	Заочне навчання
1	2	3	4
	Модуль 1. Менеджмент в міському господарстві	15	8
	ЗМ 1.1. Міське господарство як складова системи життєзабезпечення	6	3
1.	Зміст і основні поняття курсу	0,5	0,5
2.	Місце і роль ЖКГ в системі життєзабезпечення міста	0,5	0,5
3.	Основи місцевого самоврядування	1	1
4.	Галузеві особливості менеджменту підприємств міського господарства	1	0,5
5.	Менеджмент житлового господарства	2	0,5

Продовження табл. 2.6

1	2	3	4
ЗМ 1.2. Менеджмент систем життєзабезпечення міста		6	2
6.	Менеджмент міського електричного транспорту	2	0,5
7.	Менеджмент водопостачання та водовідведення	2	0,5
8.	Менеджмент теплопостачання та газопостачання	2	1
ЗМ 1.3. Менеджмент комунальних послуг		3	3
9.	Менеджмент зовнішнього благоустрою міст	1	1
10.	Менеджмент зеленого господарства	1	1
11.	Менеджмент готельного господарства	0,5	0,5
12.	Менеджмент комунально-побутового обслуговування	0,5	0,5

2.2.3. План практичних (семінарських) занять

План практичних (семінарських) занять для студентів наведений у табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – План практичних (семінарських) занять

№	Зміст	Кількість годин	
		МОМГ	
		Денне навчання	Заочне навчання
Модуль 1. Менеджмент в міському господарстві		30	8
ЗМ 1.1. Міське господарство як складова системи життєзабезпечення		10	0
1.	Зміст і основні поняття курсу	1	0,5
2.	Місце і роль ЖКГ в системі життєзабезпечення міста	1	0,5
3.	Основи місцевого самоврядування	2	1
4.	Галузеві особливості менеджменту підприємств міського господарства	2	0,5
5.	Менеджмент житлового господарства	4	0,5
ЗМ 1.2. Менеджмент систем життєзабезпечення міста		10	2
6.	Менеджмент міського електричного транспорту	3	0,5
7.	Менеджмент водопостачання та водовідведення	3	0,5
8.	Менеджмент теплопостачання та газопостачання	4	1
ЗМ 1.3. Менеджмент комунальних послуг		10	3
9.	Менеджмент зовнішнього благоустрою міст	3	1
10.	Менеджмент зеленого господарства	3	1
11.	Менеджмент готельного господарства	2	0,5
12.	Менеджмент комунально-побутового обслуговування	2	0,5

2.2.4. План лабораторних робіт

Лабораторні роботи з дисципліни «Менеджмент в міському господарстві» не передбачені.

2.2.5. Індивідуальні завдання (ІНДЗ)

Курсова робота

У процесі вивчення дисципліни студенти виконують курсову роботу на тему «Менеджмент міського господарства». Кожен студент виконує свій варіант відповідно до виданого завдання. Метою виконання КР з дисципліни «Менеджмент міського господарства» є закріплення теоретичних знань і практичних умінь, прищеплення навичок самостійної роботи зі спеціальною літературою. КР виконується студентом відповідно з навчальним планом. Зміст обсягу у годинах - 20 год.

2.3. Самостійна робота студентів

Для опанування матеріалу дисципліни «Менеджмент міського господарства» окрім лекційних та практичних (семінарських) занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу необхідно приділяти самостійній роботі.

До основних видів самостійної роботи студента відносимо:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з літературними джерелами.
3. Розв'язання практичних задач за індивідуальними варіантами.
4. Підготовка до підсумкового тестового контролю.
5. Виконання курсової роботи.

2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни в наступних формах:

1. Оцінювання роботи студентів в процесі практичних занять.
2. Оцінювання виконання індивідуального завдання – для студентів заочної форми навчання.
3. Проведення поточного тестового контролю.
4. Проведення іспиту.

Таблиця 2.7 – Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів денної форми навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
Поточний контроль зі змістових модулів	
Модуль 1. Менеджмент в міському господарстві	
ЗМ 1.1. Міське господарство як складова системи життєзабезпечення	
Підсумковий контроль з ЗМ 1.1. тестування	30%
ЗМ 1.2. Менеджмент систем життєзабезпечення міста	
Підсумковий контроль з ЗМ 1.2. тестування	35 %
ЗМ 3.1. Менеджмент комунальних послуг	
Підсумковий контроль з ЗМ 1.3. тестування	35%
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1	100 %

Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів заочної форми навчання: допуском до складання іспиту є виконання всіх передбачених планом завдань на практичних заняттях та виконання курсової роботи за індивідуальним варіантом.

Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1 – іспит у письмовій формі.

Поточне оцінювання знань студентів денної форми навчання

Поточне оцінювання здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять з метою перевірки рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

1. активність і результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
2. виконання завдання з розв'язання практичних задач;
3. проходження поточного контролю;
4. захист курсової роботи.

Оцінку "відмінно" ставлять за умови належного виконаного завдання за усіма об'єктами поточного контролю відповідно встановленим критеріям оцінки. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

Контроль та оцінювання виконання практичних задач і завдань проводять за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і практики проблем, що розглядаються;

2) розв'язання практичних задач;

3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;

4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, вирішенні завдань, проведенні розрахунків завдань, винесених для самостійної роботи і на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу, вміння обґрунтовувати свою позицію, узагальнення інформації і висновки.

Контроль виконання практичних задач здійснюється протягом семестру. За успішне та систематичне виконання і захист всіх практичних задач студент отримує оцінку «А. відмінно» або по 30 % за поточний контроль, якщо студент виконує поставлені завдання з відсутністю окремих розрахунків, які пояснюють вирішення завдання, то він отримує оцінку «добре» або по 20-25 % за поточний контроль, які враховують у відповідній сумі балів за кожний окремий змістовий модуль (табл. 2.7).

Самостійна робота студентів контролюється протягом всього семестру. При оцінюванні практичних завдань і самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проведення поточного контролю

Поточний контроль (тестування) здійснюється та оцінюється за питаннями, які винесено на лекційні заняття, самостійну роботу і практичні завдання. Поточний контроль проводять у письмовій формі після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал і виконані практичні (семінарські) та самостійні завдання в межах кожної теми змістового модуля. За кожним змістовним модулем проводиться поточне тестування (табл. 2.7) і кожному студентові виставляється відповідна оцінка за отриманою кількістю балів.

У відповідності до програми навчальної дисципліни «Системи життєзабезпечення міста - 2» тестування проводять на останньому практичному занятті з кожного змістового модулю. Загальна тривалість тестів – 2,0 година (по 1,0 годині на опрацювання одного тесту з одного змістового модуля). Тестове завдання містить запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються критерії оцінювання. Для кожного тестового завдання розроблена шкала оцінювання, яка надається викладачем на розгляд студентів до проведення тестового контролю.

Умовою допуску до екзамену є:

- сума накопичення балів за двома змістовими модулями, яка повинна бути не менша, ніж 51 бал (за внутрішнім вузівським рейтингом або системою ECTS) або наявність позитивних оцінок з проміжного модульного контролю (за національною системою);

Екзамен здійснюють у письмовій формі за екзаменаційними білетами. Екзаменаційний білет складається з 2 питань з теоретичного матеріалу, та 1 практичного завдання (вирішення задачі), за кожну повну та правильну відповідь з теоретичного матеріалу студент отримує 25 %, а за вирішення задачі – 15 %. Загальна сума балів - 40 % .

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання і в системі ECTS згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів Академії в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Шкала перерахунку оцінок результатів навчання в різних системах оцінювання

Система оцінювання	Шкала оцінювання						
Внутрішній вузівський рейтинг, %	100-91	90-71		70-51		50-0	
Національна 4-бальна і в системі ECTS	5 відмінно <i>A</i>	4 добре <i>B, C</i>		3 задовільно <i>D, E</i>		2 незадовільно <i>FX, F</i>	
Внутрішній вузівський рейтинг у системі ECTS, %	100-91	90-81	80-71	70-61	60-51	50-26	25-0
Національна 7-бальна і в системі ECTS	відмінно <i>A</i>	дуже добре <i>B</i>	добре <i>C</i>	задовільно <i>D</i>	<i>достатньо</i>	незадовільно*	незадовільно <i>F**</i>
ECTS, % студентів	<i>A 10</i>	<i>B 25</i>	<i>C 30</i>	<i>D 25</i>	<i>E 10</i>	<i>FX*</i>	<i>F**</i>
						не враховується	

з можливістю повторного складання. * з обов'язковим повторним курсом **

Для студентів заочної форми навчання передбачені наступні види контролю засвоєних знань:

- студенти виконують курсову роботу, яка є допуском до іспиту (підсумковий контроль);
- студенти захищають практичні завдання, які є допуском до іспиту (підсумковий контроль).

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання:

Оцінка «відмінно» - Студент грамотно, логічно і повно дав відповіді на всі екзаменаційні запитання. У належному виді оформив екзаменаційні матеріали. Текстова частина відповіді доповнена потрібним графічним матеріалом. У відповідях студент показав знання додаткової літератури.

Оцінка «добре» - Студент грамотно і по суті дав відповіді на теоретичні запитання екзаменаційного білету, не допускаючи при цьому суттєвих неточностей, вміло використовує знання при розв'язанні практичних завдань і запитань. Екзаменаційні матеріали оформлені охайно, текстова частина доповнена графічним матеріалом (при необхідності).

Оцінка «задовільно» - Студент показав знання основного матеріалу, але не вказав його деталей, особливостей, технологічних обмежень. У відповідях він допускає неточності. Студент порушує послідовність викладу відповіді. Відсутні графічні пояснення. Відмічена неохайність в оформленні екзаменаційних відповідей.

Оцінка «незадовільно» - Студент не дав відповіді на значну частину програмного матеріалу. У відповідях допущені значні помилки. Матеріали екзаменаційних відповідей неохайно оформлені.

2.5. Інформаційно-методичне забезпечення

Основна література

- Карлова О.А. Менеджмент міського господарства. Навч. посібник. — Х.:ХНАМГ, 2008.— 266 с.
- Карлова О.А. Організація виробництва на підприємствах міського господарства. Навч. посібник. Харків. ХНАМГ. 2006 - 385 с.
- Карлова О.А.Технологія виробництва в міському господарстві. Навч. посібник. Харків, ХНАМГ, 2005, 156 с.
- Карлова О.А.Менеджмент в міському господарстві: Конспект лекцій. - Харків, ХНАМГ, 2008. - 71 с.

Додаткова література

- Економіка міського господарства: Навч. пос. / За ред. Т.П. Юр'євої. — Х.: ХДАМГ, 2002. — 672 с.
- Кравченко В. В., Пітцик М. В. Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні (основи муніципального права): Навч. посібник.—К.: Арарат-Центр, 2001.— 176 с.
- Економіка міст. Під ред. Макухи В. Київ. ОСНОВИ. 1997. 243 с.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Менеджмент в міському господарстві» (для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 6.050201 «Менеджмент організацій») ХНАМГ. 2006.
2. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Менеджмент в міському господарстві» (для студентів всіх форм навчання спеціальності 6.050201 «Менеджмент організацій») ХНАМГ. 2006.
3. Карлова О.А., Бондаренко О.В. Методичні вказівки до самостійної роботи, практичних занять, виконання розрахунково-графічної роботи та контролю знань з дисципліни «Менеджмент в міському господарстві» (для студ. 4 курсу денної і 5 курсу заочної форм навчання спец. 6.050200 – «Менеджмент організацій»). - Харків, ХНАМГ, 2008. – 100 стор.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент в міському господарстві» (для студентів 4, 5 курсів денної і заочної форм навчання освітньо – кваліфікаційного рівня бакалавр, за напрямом підготовки 6.030601 – “Менеджмент”, спец. 7.050201 – «Менеджмент організацій», спеціалізації „Менеджмент організацій міського господарства”).

Укладач: Олена Анатоліївна Карлова

Відповідальний за випуск Є. М. Кайлюк

План 2009. поз. 602 Р.

Підп. до друку 23.09.2009 р.	Формат 60x84 1/16.	Папір офісний.
Друк на ризографі.	Умовн.- друк. арк.1,0	Обл.- вид. арк. 1,3
Замовл. № 4947	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, вул. Революції, 12